

met 1959

9

sh. G. v. d. ...

sh. 50

„SUNRISE” ARTIKELENREEKS

(voor leden en belangstellenden)

Uitgave: Theosophical University Press, Pasadena, Calif.

Voor Nederland:

J. P. Brakel, Ananasstraat 98, Den Haag

De inhoud van dit blad bestaat uit vertaalde artikelen uit het tijdschrift „SUNRISE” dat uitgegeven wordt door de Theosophical University Press, Pasadena, Californië. Belangstellenden die deze vertalingen regelmatig wensen te ontvangen kunnen zich abonneren door storting van f 3.— op Postrekening 395300 t.n.v. J. P. Brakel, Anasstraat 98, Den Haag. Per jaar verschijnen ongeveer 10 nummers. Zij die zich voor het tijdschrift „SUNRISE” zelf interesseren kunnen een proefnummer aanvragen bij bovengenoemd adres.

S U N R I S E
-artikelenreeks.-

No.9.

Maart 195~~8~~₃.

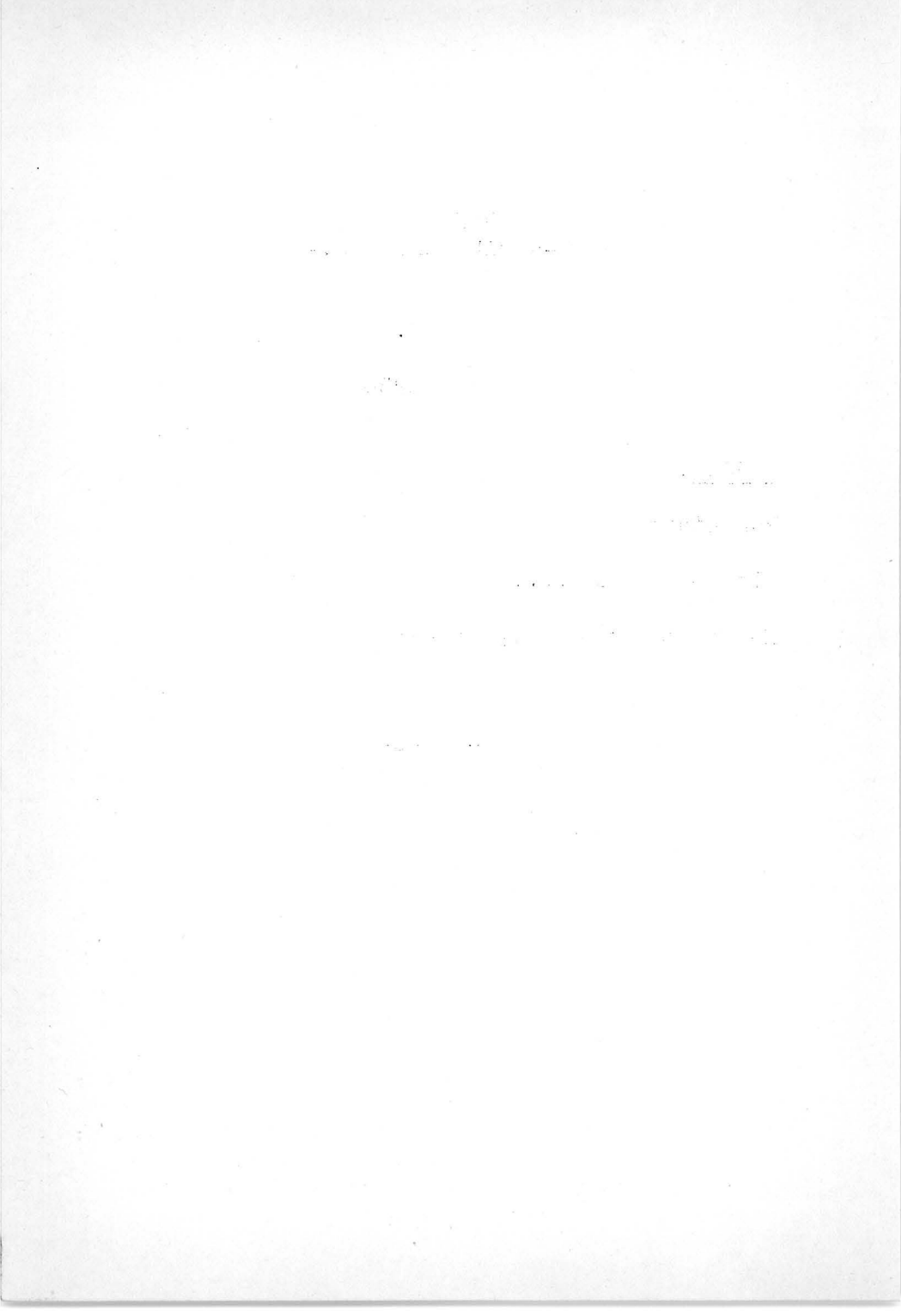
INHOUD:

Rondetafel

Als een "reus"....

Een nieuwe visie op de mens

-o-o-o-

RONDETAFFEL

Notities van een discussie
over de Bhagavad-Gītā.

DE NEERSLACHTIGHEID VAN ARJUNA.

Voorzitter: Twee weken geleden hadden we onze eerste bespreking over de Bhagavad-Gītā en roerden we even aan, in welke relatie deze staat tot de Mahābhārata, het grote epos van India. We hoorden over Krishna, de goddelijke wagenman en over Arjuna, die wij eigenlijk zelf zijn en we ontdekten, dat de neerslachtigheid, die in het eerste hoofdstuk zo duidelijk wordt uitgebeeld, een bijna universele ervaring is omdat iedereen de strijd met zichzelf telkens weer onder de ogen moet zien.

Het is natuurlijk niet de bedoeling een grondige studie te maken van elke versregel in ieder hoofdstuk; liever willen we proberen de essentiële boodschap van de Gītā er uit te lichten en zien, in hoeverre zijn filosofie in ons dagelijks bestaan toepassing kan vinden.

Ik had gedacht vanavond te beginnen met hoofdstuk II en te zien waarheen onze besprekingen ons voeren. Maar voor we beginnen te lezen, zou ik de aandacht willen vestigen op wat de vorige keer maar even naar voren is gekomen, nl. dat we in al deze oude geschriften, of ze van Westerse of Oosterse oorsprong zijn, op zijn minst met twee gedachten-stromingen rekening moeten houden: de tijdelijke of materiële opzet, die behoort bij de speciale gedachtenwereld van de mensen

uit die tijd en de fundamentele geestelijke principes, die onsterfelijk zijn en daarom kunnen worden toegepast op ieder volk in elke periode van de geschiedenis. Als we dit onderscheid in gedachten houden, is het niet moeilijk te herkennen, wat beeldspraak en fantasie is en wat de dingen van blijvende waarde zijn, die behoren tot alle tijden en alle mensen.

U zult zich herinneren, dat aan het eind van het eerste hoofdstuk Sañjaya, de wagenman van Dhritarāshtra, die getuige was van alle gebeurtenissen en ze optekende zegt, dat Arjuna nadat hij was uitgesproken, zijn boog en pijlen wegwierp en op de wagenbodem ging zitten, "overweldigd door moedeloosheid". In het begin van het tweede hoofdstuk dringt Krishna er bij Arjuna op aan, deze "neerslachtigheid in zaken van moeilijke aard" af te werpen, omdat zoiets onwaardig is en "in strijd met zijn plicht". Maar Arjuna is in een wezenlijke strijd met zichzelf gewikkeld en zegt, dat hij liever bedelend voor zijn brood door de wereld zou trekken, dan de moordenaar te worden van zijn leermeesters omdat hij voelt dat, "door zulke vrienden te doden zou ik schatten deelachtig worden, gedrenkt in hun bloed". Aan de ene kant smeekt hij Krishna hem te zeggen, wat hij moet doen en aan de andere kant verklaart hij botweg, dat hij niet verder wil leven, indien hij zijn verwanten zou moeten verslaan.

"Daarom vraag ik U, wat beter is. Zeg mij dit duidelijk! Ik ben Uw leerling, leer mij daarom mijn plicht, want ik sta onder Uw bescherming. Want mijn oordeel is verward door hetgeen mijn plichtsgevoel mij voorschrijft en ik zie niets dat de smart, die mijn vermogens doet verstijven, kan verzachten, al zou ik op aarde een koninkrijk zonder wedergade kunnen verwerven, of de

macht over de heerscharen des hemels".

En bijna onmiddellijk daarop verklaart Arjuna aan Krishna: "Ik zal niet strijden."

Krishna antwoordt "tederlijk glimlachend":

"Gij bedroeft U over hen, die Uw medelijden niet behoeven, ofschoon Uw gevoelens overeenstemmen met de letter der wet. De wijzen treuren noch over de levenden, noch over de doden. Nimmer was ik niet, noch gij, noch deze vorsten der aarde, noch zal één onzer ooit ophouden te zijn. Gelijk de heer van dit sterfelijk omhulsel daarin kindsheid, jeugd en ouderdom doorleeft, zo zal hij ook in volgende levens hetzelfde ervaren. Hij, die standvastig is in dit geloof, wordt niet verontrust wat er ook gebeuren moge".

Daarna legt Krishna uit, dat hitte en koude, genot en smart, komen en gaan, maar de wijze mens, wie al deze tegenstellingen om het even zijn, is in staat "de ware kern der dingen te zien" en kan zodoende onderscheid maken tussen dat, wat eeuwig is en dat, wat slechts het uiterlijk omhulsel vormt.

"Weet dat Hij, door wien alle dingen werden gevormd, onvernietigbaar is en dat niemand in staat is te vernietigen DAT, hetwelk onvergankelijk is. Van deze eindige lichamen, zegt men dat ze behoren aan Hem, de eeuwige, de onvernietigbare, niet te bewijzen Geest, die in het lichaam woont; besluit dus te strijden, O zoon van Bharata.

De mens, die gelooft dat het deze Geest is, die doodt en hij, die denkt, dat het geestelijke kan vernietigd worden, bedriegen zich beiden evenzeer; want het doodt niet, noch wordt gedood het is ongeboren, onvergankelijk, oneindig

en sterft niet, wanneer het lichaam gedood wordt. Hoe kan de mens, die gelooft dat het onvergankelijk, eeuwig, onuitputtelijk en zonder geboorte is, denken, dat het doden kan of gedood kan worden?

Evenals een mens oude kleren wegwerpt en nieuwe aantrekt, zo treedt de bewoner van het lichaam, nadat hij zijn oud sterfelijk omhulsel verlaten heeft, in andere zich opnieuw vormende lichamen. Het zwaard verdeelt het niet, het vuur verbrandt het niet, het water bevochtigt het niet, de wind verdroogt het niet. Het is ondeelbaar, is onverbrandbaar, niet te bevochtigen, noch kan het door uitdroging vergaan; het is eeuwig, alles doordringend, duurzaam, onbeweeglijk; het is onzichtbaar, niet te begripen en onveranderlijk; daarom, wetende dat hij zo is, moest gij niet treuren. Doch hetzij gij gelooft, dat het ongeboren en eeuwig van duur is, of dat het met het lichaam sterft, in geen geval hebt gij reden tot weeklagen.

Dood is onvermijdelijk voor al wat geboren is en wedergeboorte voor alle stervelingen; treur daarom niet over het onvermijdelijke. De toestand der wezens voor de geboorte is onbekend; de tussentoestand is duidelijk zichtbaar en de toestand na de dood is niet waar te nemen. Wat is er dan te klagen?"

Dick: Dat is een prachtig gedeelte, dat U zojuist hebt gelezen. Krishna schijnt nu het strijdperk te hebben verlaten en is zowel leraar als wijsgeer geworden. Hij geeft inderdaad een schitterende visie van de onvernietigbaarheid van het Goddelijke en te gelijker tijd toont hij duidelijk aan, dat dood en geboorte onvermijdelijk zijn, noodzakelijke processen in de natuur en daarom is er geen reden tot vrees. We worden er door geholpen de vele veranderingen, die in het leven

plaatshebben, beter te begrijpen.

Voorzitter: Deze weinige alinea's bevatten inderdaad een schat van diepe wijsheid en ik heb dikwijls gedacht dat, als alleen dit ene hoofdstuk voor ons was bewaard gebleven, de Gītā nog gerangschikt zou moeten worden onder de klassieke geestelijke geschriften van de wereld. Maar toch moest ik dat eigenlijk niet zeggen, want, als ik aan de verdere hoofdstukken denk, ben ik dankbaar dat dit kleine, devote boekje in zijn geheel is bewaard gebleven.

Maar laten wij terugkeren tot het antwoord van Krishna. Arjuna had Krishna om onderricht gevraagd en hij kreeg die, maar op een manier, die hij het minst had verwacht. Let eens op hoe knap Krishna het feitelijke geschilpunt ontwijkt en een direct beroep doet op het hoger zelf van Arjuna. Terwijl hij wijst op het onvergankelijke karakter van het Goddelijke, dat ten grondslag ligt aan elke vorm van leven, voert hij Arjuna weg van de kleinzielige aandacht voor zijn eigen probleem en leidt hem regelrecht in de klare atmosfeer van een kosmisch perspectief: alle levende wezens zijn onderworpen aan de cirkelgang van geboorte en dood, cyclussen van activiteit en rust, maar in en achter allen is die overgeërfde vonk van Goddelijke Intelligentie, die door geen vuur kan worden vernietigd, noch door wind kan verdorren of door water vergaan.

Dit toepassende op het menselijk leven, wijst Krishna op de onafgebroken stroom van ervaringen, die elk mens door de wedergeboorte heeft; zoals een mens zijn afgedragen kleren weg doet en nieuwe aantrekt, zo neemt de ziel op zijn evolutionaire reis door de eeuwen heen lichaam na lichaam tot zich. Zo zeker als de dood komt voor alle wezens, zo zeker is er wedergeboorte in menselijke vorm. Waarom zouden we dan treuren

om het verlies van het uiterlijke, het materiële, de tijdelijke bekleedselen, die komen en gaan, wanneer in alle dingen, steen, plant, mens en ster, er iets is, dat niet kan doden noch gedood kan worden.

Door zijn bewustzijn niet langer op zichzelf te richten maar op deze grootse en mysterieuze werkingen van de kosmos, zal Arjuna een duidelijker inzicht krijgen en met nieuw begrip tot zijn eigen moeilijkheden terugkeren.

Ray, wilde je iets zeggen?

Ray: Ja, terwijl U het antwoord van Krishna voorlas, zat ik er aan te denken, hoeveel wij op Arjuna lijken. Arjuna doet in alle oprechtheid een beroep op Krishna, zijn mentor, en vraagt hem om hem te zeggen, wat hij het beste kan doen, want hij is zijn leerling en wenst zijn raad op te volgen. Maar, voordat Krishna de kans krijgt een woord te zeggen, verklaart Arjuna, dat hij niet zal strijden. Eerst meende ik, dat het antwoord van Krishna niet erg ter zake was, omdat hij blijkbaar geen aandacht schonk aan de wezenlijke verwarring, waarin Arjuna verkeerde. Om U de waarheid te zeggen, kwam mij zijn antwoord bijna hardvochtig voor, omdat het zo onpersoonlijk was. Maar na wat U daarnet hebt gezegd, begreep ik, dat Arjuna precies datgene kreeg, wat hij nodig had, zijn persoonlijkheid kreeg een schok als het ware en dat schudde hem los uit zijn zelfbeklag; en tezelfder tijd, dat Krishna Arjuna deze grootse ideeën voorhield om over na te denken, toont hij een opmerkelijk geduld met hem, waarvoor je niet anders dan bewondering kunt hebben. Ik weet van mezelf, dat ik menigmaal in verschillende omstandigheden net zo gehandeld heb als Arjuna.

Voorzitter: Natuurlijk heb je dat, zoals wij

allemaal, hoe bedekt de verschillende vormen van zelfbeklag en van doodgewone zelfzucht ook zijn. De problemen van Arjuna zijn onze problemen en de antwoorden van Krishna, al mogen ze ook bij tijden duister lijken en niet van toepassing op onze speciale noden, geven inderdaad waardevolle sleutels om de ware moeilijkheden, waar we allen tegenover komen te staan, beter te begrijpen.

Het is duidelijk dat, als wij de hulp en leiding zoeken van ons hoger zelf (in dit geval Krishna), het minste wat wij dan kunnen doen is acht te slaan op de ingevingen, die ons uit deze bron toevloeien. Het antwoord is misschien niet zoals we het graag wensen en ook niet uitgewerkt als in een blauwdruk, die precies aangeeft wat we wel en niet moeten doen. Het is misschien op twee manieren uit te leggen, zoals de orakels van Delphi en van andere centra uit de oudheid maar, wanneer ons beroep op het hoger zelf oprecht is en onze aspiratie zuiver, zullen wij leiding ontvangen. Hoe vaak denken we niet, dat we hulp nodig hebben, maar zijn we bang om de waarheid als zodanig te accepteren, of te ongeduldig om het aan de magische werking van de tijd over te laten ons meer licht te geven. Voor we het weten hebben we opnieuw de deur van ons bewustzijn voor de leidende impuls gesloten en niemand dan wijzelf kan die deur weer open maken. Wanneer we eenmaal het licht hebben gezien, is het aan ons om de moed en het vertrouwen te hebben het te volgen, waar het ons ook heen moge leiden.

Dan: Hoewel ik wel inzie, dat Krishna probeerde Arjuna uit zijn vreselijke somberheid weg te halen, blijft het probleem toch bestaan: indien hij degenen, die hij liefheeft, zijn vroegere leermeesters en vrienden, doodt, hoe kan hij dat

in overeenstemming brengen met zijn gevoel van mededogen voor hen? Hoe kan hij met zichzelf in het reine komen enkel en alleen doordat hem wordt gezegd, dat alle wezens en dingen onvergankelijk en goddelijk zijn?

Voorzitter: Als we ons even bezinnen op onze eigen ervaringen, dan zullen we ons ervan bewust worden, hoe vaak deze zelfde moedeloosheid neiging heeft ons te overvallen. Hier is Arjuna, en voor hem rijzen op al die karaktereigenschappen en denkgewoonten, die hem dierbaar zijn, omdat ze zo vanzelfsprekend zijn en hem tot een gewoonte geworden en die hij tot op dit ogenblik heeft beschouwd als een deel van zichzelf.
Nu door....

Dan: U bedoelt, dat we deze "leermeesters en vrienden" niet moeten zien als echte mensen, maar eerder als eigenschappen van Arjuna's karakter (of van het onze) waar we ons van moeten ontdoen. Als we het zo bekijken, dan is het hele geval duidelijk. Met andere woorden, wijzelf kunnen ook op ieder moment van onze ontwikkeling op hetzelfde punt aankomen, dat Arjuna hier heeft bereikt, waarop we ook die neigingen, die ons neertrekken, moeten doden of anders ten onder gaan.

Voorzitter: Het komt neer op het feit, dat Arjuna hierom heeft gevraagd, niet met woorden, maar door zijn vurig besluit om zichzelf in de ogen te zien en te overwinnen. Het eerste hoofdstuk op het "slagveld" het veld van Dharma of plicht - vormt het toneel hiervoor, als we kunnen inzien, dat het slagveld in werkelijkheid Arjuna's eigen ziel is. Hier staat het "vijandelijke leger", gevormd door vroegere metgezellen van gedachten en tradities, tegen hem opgesteld.

De pijlen vliegen al rond en Arjuna ziet in, dat hij de strijd al haast is begonnen voor hij wist, waartegen hij moest strijden. Een deel van hem zou zich terug willen trekken en hij doet een dringend beroep op Krishna om hem te redden en hij kleedt zijn argumenten in nobele termen van mededogen en opoffering. Maar hij staat op het punt, vanwaar geen terugkeer mogelijk is en Krishna weet, dat ook Arjuna in het diepst van zijn hart weet, dat hij zich niet mag terugtrekken, maar moet "opstaan en strijden". Arjuna heeft zelf verkozen geconfronteerd te worden met het ganse leger van zijn vroegere gedachten, gevoelens en emoties, vermomd als verwanten en vrienden. Nu moet hij de volledige diepe verantwoordelijkheid onder ogen zien, die samen gaat met de aspiratie om het onedele metaal van zijn lagere natuur om te smelten tot het goud van de zelfoverwinning. Zijn somberheid en zwaarmoedigheid vormen slechts één van de noodzakelijke trappen van zielegroei, één van die processen, waar de droesem verbrand moet worden in het vuur van de smart - de baringsnood van de ziel. Daardoor leert hij de diepere betekenis van de natuurwet, dat "het lagere door het hogere opgeheven moet worden", dat het stoffelijke toegankelijk moet worden gemaakt voor het geestelijke.

Mabel: De strijd, waarin Arjuna zich ziet gewikkeld behoeft dan niet te betekenen, dat hij zijn idealen in de steek heeft gelaten, maar zou kunnen betekenen, dat het menselijk element in hem (en ook in ons) uit een dromerige subjectieve bewustzijnstoestand, om zo te zeggen, ineens geslingerd wordt in het heetst van het gevecht. Met andere woorden, kan het niet een noodzakelijke trap van de evolutie van de ziel voorstellen in plaats van enkel "zwakheid van hart"?

Voorzitter: Absoluut en al uit het feit, dat de Gītā een van de meest esoterische delen is van de Mahābhārata, is af te leiden, dat het fundamentele beginselen bevat, die betrekking hebben op het evolutionaire proces van de mensheid en zelfs van ons zonnestelsel en die dus niet enkel beperkt hoeven te blijven tot de groei of het mislukken van een enkel mens. Terwijl Arjuna inderdaad het symbool is van de individuele mens, is hij evenzeer het symbool van de mensheid in haar geheel en bovendien nog van alle levensgolven van menselijke zielen, die al sinds ontelbare eeuwen deel hebben aan de reïncarnatie en die voort zullen gaan het aardse bestaan binnen te komen en weer te verlaten, terwijl de cyclussen hun vastgestelde banen afleggen.

Waar moet men dan om streven, wanneer de universele Natuurwetten zelf de geboorte en dood van alle levende dingen inhouden en tezelfder tijd hun onvergankelijkheid in het goddelijke waarborgen?

Arjuna wordt niet gevraagd het Onvergankelijke te bereiken maar eenvoudig om de illusies te doorbreken, die zich om zijn denken hebben gelegd, om voor goed de heerschappij te breken van de draak van de zelfzucht die, evenals het veelkoppige monster uit de oudheid, telkens en telkens weer terugkeert om hem te verleiden en te verslinden.

Laten we nu eens verder zien wat Krishna te zeggen heeft. De meesten van U hebben Uw Gītā meegebracht, daarom wil ik Tom vragen door te gaan, waar wij zijn opgehouden en die delen, die het meest tot hem spraken voor te lezen of er een samenvatting van te geven. Als iemand van U onder het voorlezen graag even zou willen stoppen om een gedeelte te bespreken, laat hij dan niet aarzelen in de rede te vallen.

Tom: Welnu, Krishna gaat voort er met nadruk op te wijzen, dat de "inwonende Geest" niet vernietigd kan worden en dat het daarom onwaardig is van Arjuna zo te piekeren en neerslachtig te zijn over het sterfelijk omhulsel. Hij zegt hem de blik te richten op de plichten van zijn eigen kaste want, als hij deze kan vervullen, behoeft hij geen vrees te hebben.

"Niets beters is er voor een Kshatriya dan een rechtvaardige strijd. Door deze roemrijke ongezochte strijd, die alleen door het geluk begunstigde krijgslieden deelachtig worden, is juist nu volgens Uw wens de deur des hemels voor U geopend. Maar indien gij Uw roeping niet wilt vervullen en de strijd uitvechten, zult gij Uw natuurlijke plicht verzaken en aan een misdaad schuldig zijn".

Louise: Mag ik alstublieft even in de rede vallen? Wat bedoelt Krishna als hij zegt, dat er geen hogere plicht bestaat dan "de rechtvaardige strijd" voor de Kshatriya kaste? Ik kan wel begrijpen, dat dit betrekking kan hebben op Arjuna, omdat hij tot de Kshatriya of de strijders kaste behoorde, maar de andere kasten dan, zoals de Brahmanen en de Sudras? Kan dat ook op hen slaan, op een enigszins andere manier misschien, of is het op hen niet van toepassing?

Voorzitter: In de tijd, dat het kasten stelsel, waarnaar Krishna hier verwijst, nog in al zijn zuiverheid bestond en een natuurlijke indeling vormde van de verschillende karakter-typen van de mensen, zou er voor een Brahmaan of een Sudra geen gelegenheid zijn geweest ten strijde te trekken, omdat de Kshatriya kaste, die bestond uit de prinsen en regeerders zowel als uit de soldaten, zorgde voor de "rechtvaardige strijd"

als deel van hun verantwoordelijkheid. Wij hebben hier in het Westen geen kasten stelsel, maar in India waren door traditie de indelingen duidelijk genoeg te zien.

Het zwaartepunt van Krishna's opmerking ligt volgens mij in de woorden "natuurlijke plicht". Wij moeten één bepaalde uitdrukking zoals "rechtvaardige strijd" niet op zichzelf gaan bekijken en zodoende het grotere geheel, waarin deze is opgenomen, over het hoofd zien. Krishna herinnert Arjuna er aan, dat, daar hij lid is van de Kshatriya kaste en zowel een prins als een krijgsman is, hij zijn "natuurlijke plicht" niet mag verzaken, maar de hele verantwoordelijkheid moet aanvaarden van zijn beroep, anders zal hij inderdaad schuldig zijn aan een misdaad.

U vraagt of dit ook betrekking zou kunnen hebben op de andere kasten of stammen, zoals de Brahmanen of de Sudras, zoals zij werden genoemd. Wanneer wij de uitdrukking "rechtvaardige strijd" letterlijk opvatten, dan zou het inderdaad niet voor deze gelden. Bijvoorbeeld, wanneer een Brahmaan of priester in de oorlog zou gaan, dan zou hij niet alleen zijn eigen "natuurlijke plicht" verzaken, maar hij zou nog een fout maken, hij zou de plicht vervullen, die rechte bij een ander behoort en dat is een "gevaar", waarvoor Krishna herhaaldelijk waarschuwt.

Frank: De term "natuurlijke plicht" is in de Sanskriet tekst: swadharma, iemands eigen plicht. Met andere woorden, ieder van ons heeft zijn eigen dharma te vervullen. Plicht, wet, verantwoordelijkheid - zijn allemaal maar erg povere vertalingen van wat het woord dharma inhoudt, dat soms zelfs werd vertaald met "religie", omdat het woord meer omvat dan ons woord plicht. In ieder geval schijnt het gebruik van het woord swa-dharma er nog eens extra de nadruk op te

leggen, hoe belangrijk het is, dat ieder van ons ontdekt, wat nu precies ons eigen dharma of "natuurlijke plicht" is.

Martha: Dit maakt alles duidelijker, omdat ik altijd gemeend heb, dat het niet zozeer een kwestie van "rechtvaardige strijd" voor Arjuna was, maar dat Krishna wenste, dat hij op zou staan en strijden en zijn swa-dharma of "natuurlijke plicht" niet zou verzaken. Wanneer hij dat wel deed, zou hij achteruit gaan en een vreselijke vergissing begaan.

Hazel: Mij komt het voor, als we het symbolisch opvatten, dat we allemaal behoren tot de Kshatriya kaste of strijders kaste en dat we daarom opgeroepen worden om strijd te voeren tegen onze zwakheden en dat is "onze natuurlijke plicht". Natuurlijk besef ik wel dat, van een meer objectief standpunt bezien, het onze plicht is om de wetten van ons land te gehoorzamen en dat, als we dienst weigeren, we ons tegenover wet en orde stellen en de anarchie bevorderen. Op deze manier kan ik dan ook begrijpen, dat het bevel van Krishna aan Arjuna van groot praktisch belang is ook voor ons, nl. dat we onze wettige plicht moeten doen, door niet alleen te doen wat onze "natuurlijke plicht", maar ook wat onze nationale plicht ons voorschrijft.

Voorzitter: Dat is goed gezegd. Al deze punten kunnen op verschillende manieren worden uitgelegd, laten we daarom niet te star zijn in ons denken. Dick, ik geloof, dat jij nog iets wilde zeggen.

Dick: Ik vond wat Hazel zei, nl. dat we allemaal in een deel van onze natuur tot de Kshatriya stam behoren, heel goed. Maar is dat ook niet

waar, wat de andere kasten betreft? Zijn we ook niet boeren en kooplieden en in ons religieuze leven Brahmanen?

Voorzitter: Ik geloof, dat daar veel voor te zeggen is. Oorspronkelijk had het kaste stelsel een werkelijk geestelijke grondslag en hield die natuurlijke indeling een bescherming in. In die tijd kon een kind, ook al was het van Sudra ouders, een Brahmaan worden, als het de karaktereigenschappen bezat, nodig om zo'n inspannend leven van geconcentreerde studie en discipline te leiden. Op dezelfde manier kon iemand zich geschikt maken voor de andere kasten, eerder door innerlijke kwaliteiten dan door dat men er toevallig in was geboren. Ongeplukigerwijze kwam dit al gauw tot verval en werden er scherpe scheidingslijnen getrokken, waardoor er veel misbruiken en onrechtvaardigheden inslopen.

Zelfs heden ten dage is er in de westerse wereld een natuurlijke indeling van verantwoordelijkheden, al zijn er dan ook geen streng gescheiden en vaste afdelingen: er zijn Brahmanen of priesters en predikanten, wier "natuurlijke plicht" het is de geestelijke inhoud van onze heilige tradities levend te houden en "Kshatriyas" de strijders of regerende klasse, die ervoor verantwoordelijk zijn, niet alleen dat het land wordt geregeerd, maar die het ook moeten beschermen, zowel in oorlogs - als in vreedstijd. De derde of "Vaiśya" kaste omvat de zakenlieden, kooplieden en boeren, die zich hebben bezig te houden met het drijven van handel en het uitwisselen van goederen en handelsartikelen, niet alleen in het eigen land, maar ook met andere landen. Tenslotte de vierde of "Sudra" kaste, die met hun handen werken en er door hun dienstbetoon voor zorgen, dat de raderen van ons

gecompliceerde leven rustig door blijven draaien. Zoals Dick het zo goed zei, al deze vier fundamentele eigenschappen zijn in onze natuur vertegenwoordigd en het is onze taak om, met behulp van ons hoger zelf of, zo U wilt, Krishna, te ontdekken, wat ons swa-dharma of "natuurlijke plicht" in ons leven is.

George: U merkte zojuist op, dat de "natuurlijke plicht" van de priesters en predikanten bestaat in het levend houden van de geestelijke waarden van onze heilige tradities. Ik begrijp dat wel, maar heb toch ook sterk het gevoel, dat ieder van ons zijn eigen lot moet bepalen.

Voorzitter: Dat is de enige weg, George.

George: Ik dacht dat U dat ook bedoelde. Wanneer Krishna spreekt over de door het "geluk begunstigde krijgslieden", die deze roemrijke ongezochte strijd deelachtig worden, heb ik altijd gemeend, dat Arjuna die werkelijk verdiend had. Ik bedoel, niemand kan zo'n verantwoordelijkheid aan een ander overdragen en zo heeft ook geen priester het recht ons lot in een bepaalde richting te stuwen. Wanneer we ons eenmaal zouden willen scharen in de rijen van die bevoorrechte strijders, dan moeten we onszelf daarop voorbereiden door zelfgeleide evolutie en we mogen het niet overlaten aan een geestelijke of één of andere leraar, zelfs niet zo een als Krishna, om het voor ons te doen.

Voorzitter: Ik ben het geheel met je eens. Wanneer het om werkelijke groei gaat, kan er geen middelaar zijn tussen U en Uw hoger zelf, tussen mij en mijn goddelijke natuur. We kunnen wel raadgevers op ons pad ontmoeten, door karma tot ons geleid, maar geen op een onnatuurlijke

manier aangewezen buiten ons staande tussenpersonen, die het lot van U of van mij, of wie ook, in een bepaalde richting zouden kunnen leiden. Niemand kan iets voor een ander doen, behalve in die gevallen, dat we zelf door onze eigen aspiraties en wilskracht er de gelegenheid voor hebben geschapen op een natuurlijke manier en we bezig zijn onze eigen plicht of swa-dharma te vervullen.

Het is al erg laat en we zijn nog maar nauwelijks ingegaan op de passages, die we vanavond hebben gelezen. Misschien kunnen we dit laatste gedeelte nog eens doornemen en nog wat verder ingaan op de gedachten, verbonden aan die "ongezochte strijd", waarop George doelde. We moeten hier blijkbaar niet denken aan een lichamelijke strijd. Toch is in ons allen de strijder aanwezig, wiens karma ons de gelegenheid biedt werelden te veroveren - geen stoffelijke werelden, maar werelden van verlichting, van begrip en misschien zelfs van een weinig wijsheid.

-o-o-o-

vertaald uit:
Sunrise November 1958.

ALS EEN "REUS"....

Door de eeuwen heen zijn er denkers geweest, die de mensheid op verschillende manieren hebben ingedeeld en dat gebeurt nog steeds. De politicus bijvoorbeeld scheidt de mensheid tegenwoordig in twee bepaalde groepen en heeft daarvoor zijn eigen redenen. De antropoloog en de archeoloog verdelen de mensheid nog verder; trouwens iedere specialist maakt zoveel onderverdelingen als zijn speciale onderzoekingen blijkbaar nodig maken. Maar laten wij eens een ogenblik aandacht schenken aan het standpunt dat de verstandige leek hieromtrent heeft. Wie is die leek? Dat zijn natuurlijk U en ik en alle denkende mensen in onze hoedanigheid van niet-specialisten, die het menselijke leven waarnemen, zoals het zich rondom en door ons beweegt. Als we van één opvatting mogen zeggen, dat ze de samenvatting is van onze zienswijze nu we de tweede helft van de twintigste eeuw zijn binnengetreden, dan is het wel het besef, dat het menselijk ras een eenheid is en geen heterogeniteit.

Denkt U nog eens aan de reisbeschrijvingen en de verslagen van ontdekkingsreizen, waardoor onze voorouders verre landen en hun bevolking moesten leren kennen. Nu glimlachen wij om de onjuiste inlichtingen die ze bevatten en om hun onbeholpenheid en onnauwkeurigheden. Wij beseften niet dat deze verhalen voor de meesten van onze grootouders het enige contact met de rest van de mensheid waren. Toch was dit het geval en het is daardoor niet moeilijk om te begrijpen, dat mensen die een zeventig, tachtig jaren geleden leefden, in de waan verkeerden, dat de aarde een buitengewoon uitgestrekte en geheimzinnige plaats was, vol duistere en onbekende schuil-

hoeken, waar de mensen zo vreemd waren of er zo'n onmogelijk geloof op na hielden, dat ze nauwelijks als leden van hetzelfde ras beschouwd konden worden.

Vergelijk deze zienswijze nu eens met slechts een van de media waarover we tegenwoordig beschikken en dat ons een volkomen ander perspectief geeft. Een collectie nl. van 503 foto's, die in 1955 door Edward Steichen, de wereldberoemde kunstfotograaf, uit 68 landen werden geselecteerd en verzameld voor het Museum of Modern Art in New-York. De collectie is sindsdien in boekvorm uitgegeven en als pocketbook; werd in de voornaamste steden van de Verenigde Staten tentoongesteld en maakt nu als tentoonstelling een rondreis door de wereld onder de auspiciën van de United States Information Agency van de Amerikaanse Regering. Aangekondigd als de grootste fototentoonstelling van alle tijden, doet deze collectie haar naam "The Family of Man" eer aan door het ontzagwekkend en dwingend beroep, dat zij overal ter wereld doet op oog en hart. Vraag er iedereen naar, die de tentoonstelling heeft gezien. De keuze van de foto's laat de Mens zien zoals hij in alle landen en steden geboren wordt, opgroeit, hoe hij de wereld en zijn medemensen ontdekt, lief en leed ervaart, hoe hij in de wereld leeft, denkt en handelt, om zich tenslotte terug te trekken en te sterven. De gehele kringloop van het mensenleven wordt ons voorgelaten in samenhang met de meer fundamentele kringloop van kosmische werkzaamheid. Wij zien hoe de jeugd van alle landen bijna in golven het leven binnentreedt, hoe zij overal dezelfde activiteiten ontplooit en hoe haar aspiraties uitgaan naar doelstellingen, die in wezen dezelfde zijn.

Deze collectie - slechts één voorbeeld van

één bepaaldmedium - laat er weinig twijfel aan bestaan, dat wij allemaal, ongeacht uiterlijke factoren, leden van één grote familie zijn, de familie der mensheid. Wij beschikken echter nu pas over de middelen om dit feit uit de eerste hand te leren kennen. Eerst in onze tijd is de industriële revolutie, die een eeuw geleden in het Westen begon, er in geslaagd tijd en afstand zodanig te veranderen dat men, datgene wat er in de verste uithoeken van de wereld bij de mensen gebeurt, binnen enkele minuten in zijn volle omvang in onze huiskamer kan brengen. Zo heeft de technologische vooruitgang, die benut werd door de waarnemingen van het artistieke genie, de oude opvatting te niet gedaan, die het merendeel der mensen tot provincialen stempelde, voor wie de gezichtseinder bijna gelijk was aan de horizon van de geest - een "tot hier toe en niet verder", dat moeilijk te doorbreken was.

Op deze manier hebben de z.g. materialistische vorderingen van de laatste tijd, onze geestelijke en intellectuele evolutie verhaast. Want zowel in oorlogs- als in vreedetijd verschaften zij de middelen en waren zij de prikkel voor een volksvermenging en -verhuizing van en naar de meest verschillende gebieden van de aarde, zoals in onze geschiedenis misschien nooit eerder is voorgekomen. Zij die door de oorlog, lust tot avontuur, of door het verlangen om te zwerven, de wereld hebben doorkruist, kunnen bevestigen, dat de bewoners van de verste uithoeken net zulke mensen zijn als zijzelf.

Onze aarde is feitelijk zo klein geworden, dat het moeilijk is tegenwoordig om één onbekend gebied op te noemen. Het is zelfs zo, dat binnen haar nauwe grenzen, zwart, blank, rood en geel zonder er moeite voor te doen en vaak ongewild in aanraking met elkaar komen. Is de aarde

werkelijk kleiner geworden? Wat bedoelen we wanneer we dit bekende gezegde gebruiken? Niet anders dan dat het individuele menselijke bewustzijn zo'n geweldige uitbreiding heeft ondergaan, dat wij in een zeer werkelijke zin als "reuzen" ons ras en deze wereld overzien. Alle vroegere donkere plaatsen staan nu als het ware in een helder licht. Dit heldere licht is het nieuwe inzicht in ons zelf en onze planeet, dat dieper en ruimer is geworden.

We kunnen stellig nog niet zeggen, dat elk lid van deze familie van milliarden het punt bereikt heeft waar hij persoonlijk met vrucht deel heeft aan een wereldbeschouwing, waaruit de objectieve overtuiging van onze eenheid groeit. Dit wordt juist door de intensiteit van het nieuwe licht geaccentueerd. Niettemin gaat de vooruitgang in die richting. We behoeven er ons dus niet over te verwonderen als wij en onze tegenvoeters verwonderd zijn te ontdekken, dat we zo eender zijn.

Dit groeiend besef dat we, ondanks verschillen van sekse, geloof en kleur, delen van één lichaam zijn, moet geweldige consequenties voor onze beschaving meebrengen, die onmogelijk in haar geheel kunnen worden overzien. Enkele ervan zijn niettemin waarneembaar. Bijvoorbeeld dat zovelen zich zo intens bezighouden met de achtergebleven gebieden, die als zodanig niet alleen de plaatselijke, maar ook de nationale en universele vooruitgang remmen. Twee of drie generaties terug maakten betrekkelijk weinigen voor wie, door de speciale plaats die zij innamen, dit ruimere verschieft van de menselijke familie was opengegaan, zich daar zorgen over.

Een ander gevolg van het verkrijgen van een meer wereldomvattend bewustzijn dat moeilijk te ontleden is, maar niettemin duidelijk aan de dag treedt is, dat daardoor zulk een fel licht op

ons zelf als persoonlijkheid wordt geworpen. De wetenschap van een experimentele psychologie, die wij hebben ontwikkeld laat zien, dat wij in ons wezen lagen of aspecten hebben ontdekt, die tot dusver ongeziene zwakheden en tekorten vertonen. Dit laat zich eenvoudig verklaren. Door persoonlijke ondervinding tot de overtuiging gekomen van de menselijke saamhorigheid, komen wij tot het inzicht, dat de enig juiste weg is ons leven naar dit beginsel in te richten. Daarbij ontdekken wij echter bepaalde kanten van ons zelf, die er weinig of geen belangstelling voor hebben om dit te doen en die zich eigenlijk nadrukkelijk tegen onze pogingen verzetten.

Als wij er even bij stilstaan, dat de enige werkelijk donkere hoeken, die er op onze aardbol zijn overgebleven, niet aardrijkskundig moeten worden gezien, maar welbewust door mensen worden gemaakt en kunstmatig in stand worden gehouden, dan kunnen we de concrete voorbeelden bestuderen van de gedragingen van deze kanten van ons eigen wezen. Als wij de wereld gadeslaan zullen wij misschien gemakkelijker die eigenschappen in ons zelf herkennen, die, waar zij zich dan ook voordoen, een hindernis zijn voor de ononderbroken vooruitgang van het menselijk ras.

Het lijkt er op dat op het ogenblik, dat hij inziet, dat hij geheel en al deel is van de wereldbevolking, de menselijke persoonlijkheid onmiddellijk geconfronteerd wordt met zichzelf op een nieuwe en onverwachte wijze en hij beseft dat hij die niet kan veronachtzamen. Hij komt tot het inzicht, dat hij, ondanks individuele of collectieve tegenwerking, alle eisen die er aan zijn natuur gesteld worden volledig tegemoet zal moeten treden, als hij krachtig en verantwoord wil leven overeenkomstig de plaats, die hij zojuist heeft gevonden. Alleen zo zal hij het beroep kunnen beantwoorden tezamen met zijn mede-

mensen, vorm te geven aan een harmonieus leven op deze aardbol dat passend is voor het gehele ras en dat een sterke grondslag vormt vanwaar de aanvallen op de verdere evolutie van de Mens kunnen worden afgeslagen.

De grote familie der mensheid staat op een nieuwe tweesprong in haar bestaan - dat spiraalvormige pad van vooruitgang, waarvan de sporen uit de prehistorie tot ons komen en dat zich vanuit het heden in de toekomst projecteert in de visioenen van een "wereld van morgen" - een tweesprong, waarbij het er om gaat of de Mens in staat zal zijn weer met zichzelf in het reine te komen op een hoger punt van de spiraal, waarlangs de geschiedenis zich beweegt.

Ondanks de ernst der tijden en het besef welk een enorme arbeid er nodig is om de menselijke familie in haar geheel vooruit te brengen, hebben wij de moed niet opgegeven om het te verwezenlijken. Ons geloof moet dus op een bepaalde kennis berusten. Als dit niet het geval was, dan zou het uitzicht dat we hebben ons reeds lang van wanhoop hebben doen sterven. Zouden we niet kunnen zeggen, dat deze kennis neerkomt op ons besef, dat de broederschap der mensen nu in veler harten een levend begrip vertegenwoordigt en vrij duidelijk als een feit in onze wereld wordt onderkend? Als de krachten, die opgesteld staan om de menselijke vooruitgang te weerstaan niet door de kracht van een daadwerkelijke broederschap verslagen zullen worden, waardoor zal het dan gebeuren? Noem iets anders, als U dat kunt. Wat anders kan ons de zekerheid verschaffen, dat onze schitterende technologische ontwikkeling, die nu zo snel voortschrijdt, niet zo zal worden aangewend, dat ons ras er door bedreigd wordt? Of omgekeerd, dat ze op zo'n manier zal worden toegepast, dat de Mens er door geholpen in plaats van gehinderd

wordt bij de verwezenlijking van die verdere intellectuele en geestelijke vooruitgang, die hij onmisbaar weet om die "werelden van morgen" te bereiken?

Als het dan waar is, dat alleen een toegepaste conceptie van menselijke broederschap ons in staat zal stellen om bij de huidige tweesprong de juiste keuze te doen, dan zullen wij meer dan ooit op ons zelf moeten letten, als nooit te voren moeten proberen de betekenis van het feit van de eenheid der mensheid te doorgronden en in ons op te nemen. Dit behoeft niet onmogelijk te zijn, als wij ons in deze beproeving herinneren, dat wij inderdaad groter geworden zijn en als ras verenigd onze kleine bol als een "reus" kunnen omspannen.

-Blair A.Moffett

-o-o-o-

vertaald uit:
Sunrise November 1958.

EEN NIEUWE VISIE OP DE MENS.

De mens is geen nieuw bij de aap verwekt kind, geboren uit een toevallige variatie, voortgekomen uit een bloedige, zuiver dierlijke strijd om het bestaan. Zulk een denkbeeld moet de mensheid van zich afzetten, en niet langer enigerlei invloed op haar uitoefenen. Wij hebben ons tegenwoordig peil niet met deze middelen bereikt en door ze te versterken zullen we stellig nimmer een hoger bereiken.

-Frederic Wood Jones

Een nieuwsbericht van 4 Augustus uit Grosseto, Italië, meldt de vondst van een mensenschedel 690 voet onder de oppervlakte van een kolenmijn. Men gelooft, dat dit het oudste overblijfsel is van de mens, dat tot dusverre aan de wetenschap bekend was. Een skelet zonder hoofd, dat men in de voorafgaande week daar niet ver vandaan vond, achtte men afkomstig van hetzelfde individu, dat voortaan bekend zal zijn als Oreopithecus Bambolii. Een zorgvuldige studie van de geologische lagen toont aan, dat zowel skelet als schedel tot het Vroege Mioceen van elf of twaalf millioen jaren geleden behoren. Dit tijdstip ligt tenminste tien millioen jaar vóór de tijd waarin, naar men aannam, mensachtige schepsels voor het eerst op aarde verschenen. Of deze jongste ontdekking onder de geleerden zal worden erkend of belangrijke veranderingen in de bestaande evolutie-theorie zal brengen, staat nog te bezien.

Algemeen is men van mening, dat de "scheiding" tussen mens en aap niet meer dan één millioen jaar geleden plaats vond, d.w.z. totdat deze nieuwe

vondst werd gedaan door de Zwitserse archeoloog Professor Johannes Hürzeler, Conservator van het Museum van Natuurlijke Historie in Bazel. Professor Hürzeler ziet in dit skelet het bewijs, dat er meer dan tien millioen jaar geleden reeds op mensen gelijkende wezens op aarde leefden naast de apen. Hij sluit zelfs de mogelijkheid niet uit, dat de mens vóór de aap bestond. Tot dusverre is het niet mogelijk geweest om meer dan een oppervlakkige studie van het skelet te maken, omdat het nog ten dele is verborgen in een klomp steenkool; het wordt echter voor verder onderzoek naar Bazel gezonden.

"In 1869 werden voor de eerste maal (fossiele) overblijfselen gevonden in de mijn van Montebamboli dichtbij Massa Marittima in Toscanië. De Florentijnse geoloog Iginò Cocchi zond deze overblijfselen naar Parijs, naar de paleontoloog Gervais die deze, op grond van overeenkomsten, die hij constateerde met de macaques, bij vergissing zou hebben geclassificeerd als afkomstig van een aap... Na jaren van studie van de fossiele overblijfselen te Florence en Pisa, verklaarde Professor Hürzeler gedurende een conferentie te New York in 1956, dat zij "mensachtig" waren. Bij de uiteenzetting van zijn theorie gaf hij zijn gehoor te kennen, dat het mensenras een andere evolutieweg moet hebben gevolgd dan de anthropoïde apen."

Nu de dit jaar gedane ontdekkingen zijn theorie hebben bevestigd, ontstaat er een levendig dispuut.

"De nu wereldberoemde Zwitserse geleerde beweert, dat de twee takken - die van de cynocephalus en de cercopithecus, en die van de anthropoïde apen en de "vóór-mensachtigen" - ongeveer 70 millioen

jaren geleden een gemeenschappelijke oorsprong hadden, en dat de ontwikkeling van deze gemeenschappelijke stam zich gedurende ongeveer 40 miljoen jaren op dezelfde wijze voltrok. Daarna begonnen de anthropoïden en de voorouders der mensheid verschillende ontwikkelingsprocessen te volgen. M.a.w. over de afgrond van geologische tijdperken heen was het proces ingezet van "menswording": een woord, dat volgens Professor Hürzeler de opgerichte gang, de vorming van de taal en het leven in gemeenschappen insluit - dit alles in de primitiefst denkbare vorm. Hoewel reeds elf miljoen jaar oud, is oreopithecus van een soort, die in zijn ontwikkeling reeds "mensachtig" is."

-Le Patriote Illustré, Brussel, België,
17 Augustus 1958.

Als een theorie eenmaal de allereerste oppositie heeft overleefd en algemeen gangbaar is geworden, schijnt ze zich te handhaven met een vasthoudendheid, evenredig aan de moeilijkheden, die ze eerst moest overwinnen. Daarom hebben de denkeelden over de evolutie, die Charles Darwin voorzichtig heeft verkondigd, en die zijn meer materialistische volgelingen later hebben opgesmukt en verdedigd, en door geleterde mensen in het Westen tenslotte onbetwistbaar als juist werden aangenomen, gedurende jaren de maatstaf gevormd bij de verklaring der feiten. De wetenschappelijke theorie van menselijke evolutie is sindsdien slechts op ondergeschikte punten veranderd. Ze neemt als fundamenteel aan, dat de mens voor het eerst verscheen als een half-dier, dat zich gedurende een reeks van eeuwen de eolitische, paleolitische, neolitische, bronzen en ijzeren eeuwen langzaam ontwikkelde. Elke eeuw werd genoemd naar de grondstoffen, die men gebruikte en de bekwaamheid, die men bij de vervaardiging

van kunstvoorwerpen en gereedschappen aan de dag legde.

Geleerden van de vorige eeuw waren van mening, dat de ontwikkeling van andere werkmethode en gewoonten in een overeenkomstige reeks van opeenvolgende stadia zouden kunnen worden ondergebracht, die de ontwikkeling zou doen zien, binnen een tijdsverloop van enkele duizenden jaren, uit de primitieve staat naar de beschaving. In deze gedachtengang werd het meest primitieve type onveranderlijk als het oudste beschouwd, en het meest ontwikkelde - wijzelf - als het toppunt van menselijke vooruitgang. Een belangrijk, maar verwaarloosd feit is, dat het historisch onderzoek deze naïeve wijze van evolutionair denken niet bevestigt. De geschiedenis maakt duidelijk, dat de menselijke ontwikkeling en vooruitgang alleen maar in opwaartse richting gaan om weer terug te vallen en slechts terugvallen om op een later tijdstip en onder verschillende volkeren opnieuw te voorschijn te treden. Het barbarisme volgt vaak een tijdperk van verrijnd beschaafd leven op, en de volkeren van het ene deel van de aardbol kunnen duistere perioden van onkunde doormaken, terwijl in andere landen aan de andere kant van de wereld de zon van de vooruitgang vol luister schijnt.

Het is belangwekkend om over de theorieën te peinzen, die de geleerden in de verre toekomst naar voren zouden kunnen brengen, als zij de hedendaagse mens alleen zouden moeten beoordelen naar de overblijfselen van Australische bosjesmannen of bepaalde Afrikaanse stammen. De resultaten zouden stellig misleidend zijn. Van de primitieve volkeren zijn er zonder twijfel enkele, wier ontwikkeling in opgaande lijn is, terwijl andere de snel verdwijnende overblijfselen zijn van vroeger beschaafde rassen, die nu niet in staat zijn om hun moedertaal te lezen of te

schrijven, of de religieuze en artistieke prestaties van hun voorouders te begrijpen. Hoe zullen we vaststellen tot welke categorie een skelet behoort, als we er een vinden?

Als we denken aan de topografische en geologische veranderingen, die de aardbol voortdurend een ander aanzicht geven, dan wordt de verwarring nog groter: vastelands rijken en verzinken, bergketens vormen zich en vergaan, het klimaat gaat van tropisch in arctisch over. Zelfs onze hoogst nuttige koolproeven, die de eeuw der prehistorische fossielen vaststellen, vooronderstellen, dat de graad van radio-activiteit de eeuwen door stabiel is geweest. Tenslotte zouden we ons ook kunnen afvragen hoe het komt, dat de tot dusverre overgebleven apen Darwin's evolutionaire loop niet hebben gevolgd en geen tekenen vertonen dat zij menselijk worden.

Dit alles houdt in, dat de geschiedenis van de menselijke evolutie ingewikkelder is dan de wetenschap had beschreven. Het is volkomen duidelijk, dat de mens en zijn scheppende krachten nimmer op afdoende wijze kunnen worden verklaard door met een paar fysische en fysiologische factoren te goochelen. Eerst wanneer we de mens zien als een goddelijkheid, die in een tempel van stof huist, dan zullen al onze theorieën, politieke, religieuze, wetenschappelijke - en evolutionaire - zich richten naar één fundamentele geestelijke wet van groei, die electron, bloem en sterren bestuurt. Dit houdt geen enkele tegenspraak in van een wetenschappelijk feit, maar is een uitbreiding van de wetenschappelijke theorie tot het inzicht in de geestelijke en oorzakelijke krachten, die erachter kloppen en voortbrengen, wat wij zien.

Het schijnt, dat aan een wereld, die zoveel energie besteedt aan eindeloze projecten van reizen naar de maan, van verovering van de

ruimte en vernietiging van de aardbol, verbaazingwekkend weinig bekend is omtrent de oorsprong, natuur en bestemming van de mens zelf. De huidige eeuw zal wellicht eerder in de geschiedenis worden vermeld als een eeuw van verraaging, dan van verlichting; toch zijn er hier en daar tekenen, dat een nieuwe visie op de mens als een dynamische eenheid van de kosmos naar voren komt. De dappere en volhardende pogingen van Dr.Hürzeler en zijn collega, Dr.de Terra, behoren te worden aangemoedigd; en het is alleen maar te hopen, dat hun ontdekkingen, omdat ze tegen de heersende wetenschappelijke opvattingen ingaan, niet zorgvuldig in de een of andere duistere hoek zullen worden gezet en genegeerd.

-A.J.Stover

-o-o-o-

vertaald uit:
Sunrise November 1958.

